

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu, složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, proti rozhodnutí předsedy žalované ze dne 9. 3. 2011, č. j. 649/11, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 1. 2014, č. j. 10 A 183/2012 – 30,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Ve věci vedené u Městského soudu v Praze (dále „městský soud“) pod sp. zn. 10 A 183/2012, byl žalobce (dále „stěžovatel“) vyzván k zaplacení soudního poplatku. V reakci na tuto výzvu stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků. Městský soud žádost zamítl usnesením ze dne 6. 2. 2013, č. j. 10 A 183/2012 – 9; proti němu podal stěžovatel kasační stížnost. Tato kasační stížnost byla zamítnuta rozsudkem zdejšího soudu ze dne 3. 10. 2013, č. j. 3 As 52/2013 – 18.

Na opětovnou výzvu městského soudu k zaplacení soudního poplatku stěžovatel, namísto zaplacení soudního poplatku, reagoval žádostí o prodloužení lhůty k jeho zaplacení. Městský soud ovšem rozhodl usnesením, které bylo napadeno nyní posuzovanou kasační stížností stěžovatele, o zastavení řízení. O nákladech řízení rozhodl městský soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Usnesení Městského soudu v Praze

Městský soud konstatoval, že žádosti stěžovatele o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku nelze vyhovět. Pokud by jí soud vyhověl, postupoval by zcela proti smyslu zákonné úpravy. Zákon totiž vychází z předpokladu, že soudní poplatek má být uhrazen již při zahájení řízení, případně v krátké době poté. Soud musí chránit i procesní práva žalovaného, který může legitimně očekávat, že soud v přiměřené době rozhodne o tom, zda jeho postup je nebo není v souladu s právními předpisy.

Městský soud rovněž poukázal na to, že žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků byla zamítnuta také z toho důvodu, že stěžovatel zneužívá dobrodiní zákona. Městský soud dodal, že prodloužením lhůty k zaplacení soudního poplatku o „několik měsíců“ by zcela popřel smysl předchozího rozhodnutí. Ze stejných důvodů, pro které bylo stěžovateli odepráno osvobození od soudních poplatků, je proto namístě nevyhovět ani jeho žádosti o prodloužení lhůty k zaplacení soudního poplatku.

Jelikož stěžovatel nezaplacením soudního poplatku nesplnil zákonem předvídanou podmínku řízení, rozhodl městský soud o zastavení řízení.

Kasační stížnost

Stěžovatel napadá toto usnesení městského soudu kasační stížností ze dne 20. 1. 2014. Namítá, že soud „jistě uvažoval i před vydáním rozhodnutí o návrhu na zahájení řízení v minulém čase“ a že městský soud obchází zákon, když odmítá vydat ve věci rozsudek, byť zamítavý.

Kasační stížnost stěžovatele obsahuje též námitky směřující proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2013, č. j. 3 As 52/2013 – 18.

Námitky stěžovatele směřují rovněž proti lhůtě stanovené městským soudem k zaplacení soudního poplatku. Stanovení této lhůty je podle stěžovatele projevem libovůle a lhůta je nepřiměřená. Městský soud podle stěžovatele zaměňuje poplatek za úkon a poplatek za návrh na zahájení řízení. Stěžovatel obecně namítá, že postup stanovený zákonem o soudních poplatcích, konkrétně zastavení řízení při nezaplacení soudního poplatku, je protiústavní, neboť brání „mnohým“ v přístupu k soudu.

Stěžovatel závěrem navrhuje zrušení napadeného usnesení městského soudu.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Posouzení Nejvyšším správním soudem

Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve splněním formálních náležitostí kasační stížnosti. Ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje důvody, které jsou podle svého obsahu podřaditelné pod důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Jedná se proto o důvody přípustné. Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního

pokračování

poplatku za kasační stížnost a na povinném zastoupení stěžovatele advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), neboť z judikatury zdejšího soudu vyplývá, že opětovné trvání na podmínce uhrazení soudního poplatku a na podmínce povinného zastoupení v řízení o kasační stížnosti, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení, které bylo důsledkem nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost, ve svém důsledku znamenalo jen další řetězení téhož problému. To by popíralo smysl samotného řízení a zároveň nesvědčilo ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení. (Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77.) Kasační stížnost je tedy přípustná.

Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích „[n]ebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.“

Stěžovatel v kasační stížnosti neuvádí žádné důvody, které by svědčily o tom, že podmínky pro zastavení řízení městským soudem pro nezaplacení soudního poplatku nebyly dány (např. proto že soudní poplatek byl zaplacen). Pouze námitka stěžovatele vyjadřující nesouhlas s tím, jak byla městským soudem stanovena lhůta k zaplacení soudního poplatku, se dotýká podmínek stanovených citovaným ustanovením zákona o soudních poplatcích pro zastavení řízení. Nejvyšší správní soud však s takovou námitkou rozhodně nesouhlasí. Stěžovateli byla usnesením městského soudu ze dne 26. 11. 2013, č. j. 10 A 183/2012 – 26, stanovena lhůta k zaplacení soudního poplatku v délce 10 dní. Jak vyplývá z judikatury tohoto soudu (srov. například rozsudek ze dne 10. 4. 2008, č. j. 2 Afs 44/2007 – 73), byly za příliš krátké označovány jediné lhůty výrazně kratší. Nejvyšší správní soud rovněž nepřehlédl, že stěžovateli bylo usnesení o povinnosti zaplatit soudní poplatek doručeno dne 6. 12. 2013, přičemž usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku bylo vydáno městským soudem až dne 2. 1. 2014 a doručeno stěžovateli 17. 1. 2014. Stěžovatel tak měl fakticky na uhrazení soudního poplatku 42 dnů. Posledním dnem, kdy je účastník řízení oprávněn právně relevantním způsobem zaplatit soudní poplatek, je totiž fakticky den doručení usnesení o zastavení řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 5 Afs 112/2006 – 41, publikovaný pod č. 1218/2007 Sb. NSS či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 – 172, publikovaný pod č. 2328/2011 Sb. NSS). Rovněž je namístě připomenout, že se jednalo o opakovanou výzvu k zaplacení soudního poplatku, takže stěžovatel měl možnost se na splnění zákonné povinnosti připravovat ještě mnohem delší dobu. Nejvyšší správní soud proto neshledal, že by lhůta stanovená stěžovateli k zaplacení soudního poplatku byla nepřiměřená a vykazovala tak znaky libovůle, jak stěžovatel namítal v kasační stížnosti.

Stěžovateli nelze přisvědčit ani v jeho negativním názoru na ústavnost právní úpravy soudních poplatků. Dle judikatury zdejšího soudu nelze považovat požadavek na placení soudních poplatků za protiústavní (v podrobnostech srovnej např. argumentaci

usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2012, č. j. 1 Ans 9/2012 – 73, www.nssoud.cz). Úprava poplatkové povinnosti či osvobození od ní, provedená zákonem o soudních poplatcích, představuje podle Ústavního soudu jeden ze základních momentů podmiňujících právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny [srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 162/99 ze dne 3. 8. 1999 (N 104/15 SbNU 53)]. Z uvedeného také plyne, že postup městského soudu rozhodně není obcházením zákona, jak tvrdí stěžovatel, naopak se jedná o postup zákonem předpokládaný a vyžadovaný.

Není jasné, k čemu měla směřovat kasační námitka stěžovatele, že městský soud zaměňuje poplatky za návrh na zahájení řízení a poplatky za úkony. Stěžovatel tuto kasační námitku nijak blíže nerozvedl a Nejvyšší správní soud se proto touto námitkou stěžovatele nezabýval. Nejvyšší správní soud se rovněž nezabýval kasačními námitkami stěžovatele směřujícími proti předcházejícímu rozsudku zdejšího soudu ve věci (rozsudek ze dne 3. 10. 2013, č. j. 3 As 52/2013 – 18), kterým byla zamítnuta kasační stížnost stěžovatele proti usnesení městského soudu o zamítnutí žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků. Uvedený rozsudek zdejšího soudu je pravomocný od 18. 10. 2013 a nemůže být podroben přezkumu v řízení o kasační stížnosti.

Pro rozhodnutí o nynější kasační stížnosti stěžovatele je naprosto irelevantní, zda městský soud „uvažoval“ o procesním rozhodnutí ve věci v „minulém čase“. Jedná se o skutečnost, která nemůže žádným způsobem ovlivnit zákonnost či přezkoumatelnost kasační stížností napadeného usnesení městského soudu.

Kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. tedy evidentně nebyly v posuzované věci opodstatněné. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch a oběma účastníkům zjevně žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. srpna 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu